

Konjunkturbarometern Extramaterial

Möjligt att ange flera svarsalternativ
i främsta hinderfrågan

EXTRAMATERIAL

Möjligt att ange flera svarsalternativ i främsta hinderfrågan

I samband med undersökningen i januari 2022 har Konjunkturinstitutet (KI) ändrat formuleringen av frågorna om de främsta hindren. Förändringarna innebär att frågorna nu ställs som flervalsfrågor och inte som frågor som endast tillåter att respondenter anger ett svarsalternativ. Förändringen medför att svarsalternativen för frågorna kan summera till över 100 vilket inte var möjligt innan januari 2022.

Sedan 1996 ingår Konjunkturbarometern i Directorate General for Economic and Financial Affairs, European Commission (EC DG ECFin) ECFin:s program för harmonisering av denna typ av undersökningar, "The Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys". Harmoniseringen innebär att resultaten från undersökningarna ska vara jämförbara mellan EU-länder. I barometerenkäterna som har skickats ut till företag inom sektorerna tillverkningsindustrin, byggindustri och tjänstesektorn har en fråga haft en annorlunda formulering jämfört med vad som fastställts av EU vilket försvårar en sådan jämförelse. Skillnaden har funnits sedan 1996 när Sverige började leverera data till EU men KI ställde frågorna även innan dess.

Frågeformuleringar

För tillverkningsindustrin är det följande fråga som berörs: "*Vilken faktor är för närvarande det främsta hindret för ökad produktion*". Frågan ska enligt EU ställas som en flervalsfråga och har från och med januari därför ändrats till "*Vilka faktorer begränsar främst företagets produktion för närvarande*". Inom tillverkningsindustrin ställs frågan endast en gång per kvartal (januari, april, juli och oktober).

För byggindustrin är det följande fråga som berörs: "*Vilken faktor är för närvarande det främsta hindret för ett ökat byggande*". Frågan ska enligt EU ställas som en flervalsfråga och har från och med januari därför ändrats till "*Vilka faktorer begränsar främst företagets byggande för närvarande*". Inom byggindustrin ställs frågan varje månad.

För tjänstesektorn är det följande fråga som berörs: "*Trängsta sektionen för företagets verksamhet är för närvarande*". Frågan ska enligt EU ställas som en flervalsfråga och har från och med januari därför ändrats till "*Vilka faktorer begränsar främst företagets verksamhet för närvarande*". Inom tjänstesektorn ställs frågan endast en gång per kvartal (januari, april, juli och oktober).

Förändringen i frågan är så pass stor att KI anser att resultaten efter förändringen inte går att jämföra med tidigare resultat. Av den orsaken kommer KI från och med januari 2022 att skapa nya tidsserier vilka kan nås via statistikdatabasen.¹ Tills vidare kommer KI inte heller att publicera några säsongsrensade serier av de nya frågorna.

Resultat från januari

Ungefär hälften av företagen inom tillverkningsindustrin uppger att brist på material och utrustning är en faktor som begränsar produktionen. Ungefär en fjärdedel uppger otillgänglig efterfrågan, medan ca 15 procent uppger brist på arbetskraft respektive andra faktorer som en faktor som begränsar produktionen. Endast ett fåtal uppger att finansiella restriktioner begränsar produktionen, medan knappt 15 procent uppger att det inte finns några hinder för ökad produktion.

I investeringsvaruindustrin samt industri för varaktiga konsumtionsvaror var brist på material och utrustning ännu större, sju av tio företag angav detta alternativ här, medan i industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror så var efterfrågan den vanligaste faktorn, med drygt sex av tio företag.

Resultaten i tillverkningsindustrin är relativt lika resultaten från när den gamla frågeformuleringen gällde för sista gången i oktober 2021, men eftersom företagen kan ange flera svarsalternativ så är också svarsandelarna större för de flesta alternativen. Undantaget är otillräcklig efterfrågan, där något färre företag angav alternativet i januari. Närmare jämförelser av nivåerna är inte möjliga att göra, då det inte går att se vilket av svarsalternativen i den nya frågeformuleringen som är det främsta hindret.

Bland företagen i byggindustrin är brist på arbetskraft den vanligaste faktorn som begränsar ökat byggande, med nästan fyra av tio företagen. En dryg fjärdedel av företagen har svarat otillräcklig efterfrågan, medan ungefär vart tionde företag anger material och utrustning, respektive vädret.

Sammantaget i tjänstesektorn är arbetskraft den vanligaste begränsande faktorn, där knappt 40 procent angett det alternativet. Resultatet skiljer sig dock åt kraftigt mellan branscherna. Bland hotell och restaurang samt resebyråer är otillräcklig efterfrågan överlägset vanligast med 60 respektive 80 procent av företagen, medan det inom olika konsultbranscher är lika tydligt att brist på arbetskraft är den vanligaste begränsningen av tjänsteproduktionen.

¹ För mer detaljerad information, se extramaterialet "[Påverkan på statistikdatabasen till följd av förändrad hinderfråga](#)".